

**Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки**

Схвалено та затверджено на засіданні
науково-методичної ради факультету
протокол №1 від 30.09.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ:
декан факультету
інформаційних технологій та економіки

Тетяна Штерма

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«Організація бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні»

обов'язкова навчальна дисципліна

Освітньо-професійна програма облік і оподаткування
(назва програми)

Спеціальність 071 облік і оподаткування

Галузь знань 07 управління та адміністрування
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Факультет інформаційних технологій та економіки

Мова навчання українська

Розробник: Рошко Наталія Борисівна кандидат економічних наук
Профайл викладача (-ів) <http://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/ite-faculty/department-of-accounting-and-finance/>
(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел. :

E-mail: nataliangelyuk@gmail.com

Посилання на сторінку курсу на сайті дистанційного навчання університету

Консультації четвер з 10.00 до 16.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Бухгалтерський облік є інформаційною основою бізнесу, система його побудови має ґрунтуватися на принципах доцільності, ефективності, оперативності і повноти збору та надання інформації, тому питання його організації облікового процесу займають особливе місце при вивченні бухгалтерського обліку.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення дисципліни є засвоєння студентами основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Завдання вивчення курсу: вивчення організації і техніки обліку, контролю й аналізу на підприємстві, раціональної структури облікового, контрольного й аналітичного процесів, організації роботи виконавців.

3. Пререквізити: бухгалтерський облік, фінансовий облік, звітність підприємств.

4. Компетентності та результати навчання:

- Загальні компетентності

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- Спеціальні (фахові) компетентності

Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами менеджменту підприємства.

Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Програмні результати:

ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПР04. Організувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

ПР14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.

ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

5. Навчально-тематичний план

№п/п	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	Практ.	Сам.	разом
	МОДУЛЬ 1				
1	Основи організації бухгалтерського обліку та звітності на підприємстві	2	-	6	20
2	Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку та звітності підприємства	2	2	6	10
3	Організація облікового процесу.	2	2	6	10
4	Організація обліку власного капіталу.	2	2	6	10
5	Організація обліку зобов'язань.	2	2	8	10
	Всього по модулю 1	10	8	32	60
	МОДУЛЬ 2				
6	Організація обліку та аналізу довгострокових, активів.	2	2	8	12
7	Організація обліку та аналізу оборотних активів.	2	2	8	12
8	Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.	2	2	8	12
9	Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком та складанням звітності підприємства.	2	2	8	12
10	Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю та аналізу.	2	-	8	10
11	Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку та складання звітності підприємства.	2	2	8	2
	Всього по модулю 2	12	10	48	60
	Разом	22	18	80	120
		Форма контролю - іспит			

6. Тематика та плани занять з навчальної дисципліни

n/n	Назва теми	Кількість годин			Форма контролю ¹	Основні вимоги до знань та вмінь
		л	пр	сам		
МОДУЛЬ 1						
1.	Основи організації бухгалтерського обліку та звітності підприємства. 1.Поняття організації бухгалтерського обліку та її завдання. 2.Об'єкти, суб'єкти та методи організації бухгалтерського обліку 3.Етапи, елементи та план організації бухгалтерського обліку 4.Сутність облікової політики 5.Елементи облікової політики. Наказ про облікову політику 6. Основи складання складання звітності підприємства.	2		20	Усне опитування тести	Знати порядок організації бізнесу, та основи організації бухгалтерського обліку, його завдання та значення; підходи до організації економічного аналізу та контролю на підприємствах. Знати термінологію, фактори, що впливають на вибір та зміну облікової політики;
2	Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку і звітності підприємства 1.Загальна характеристика сучасного нормативно –правового забезпечення бухгалтерського обліку та звітності підприємства 2.Організація документування господарських операцій та документобігу з метою ведення обліку та складання звітності підприємства. 3.Нормативне забезпечення форм бухгалтерського обліку.	2	2	10	Усне опитування тести	Знати нормативно-правову базу та концептуальні основи бухгалтерського обліку, принципи та підходи до визнання елементів фінансових звітів.
3	Організація облікового процесу 1.Загальна побудова облікового процесу та його організація. 2.Визначення об'єктів організації облікового процесу. 3.Форми організації облікового процесу 4. порядок складання звітності підприємства	2	2	10	Усне опитування тести	Знати термінологію, організацію документообороту на підприємстві. Вміти скласти наказ про облікову політику.
4	Організація обліку власного капіталу. 1. Основні завдання та нормативна база організації обліку власного капіталу 2. Поняття та класифікація власного капіталу за діючими стандартами обліку 3. Організація обліку формування статутного капіталу 4. Організація обліку змін статутного капіталу 5. Організація обліку інших складових власного капіталу.	2	2	10	Усне опитування тести. ситуаційні завдання	Знати завдання організації обліку власного капіталу, порядок формування власного капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм та його вплив на організацію бухгалтерського обліку.

	6.Відображення власного капіталу у звітності.					
5	Організація обліку зобов'язань. 1. Поняття, основні завдання організації обліку, класифікація, оцінка та нормативне закріплення обліку зобов'язань 2. Організація обліку позик банку 3. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками 4. Організація обліку розрахунків за податками, платежами та по страхуванню 5. Організація обліку розрахунків з оплати праці 6. Організація обліку забезпечень. 7.Відображення зобов'язань у звітності.	2	2	10	Усне опитування, тести, ситуаційні завдання	Знати завдання, класифікацію та оцінку зобов'язань, особливості організації обліку окремих видів зобов'язань: позик банку, векселів, за облігаціями та з оренди, розрахунків з постачальниками та підрядниками, за податками, платежами та страхуванням; порядок організації проведення інвентаризації.
	Всього по модулю 1	10	8	60		
МОДУЛЬ2						
6	Організація обліку та аналізу довгострокових активів. 1. Основні завдання та нормативна база організації обліку необоротних активів 2. Визначення, визнання, оцінка та класифікація необоротних активів як основа організації їх обліку 3. Організація первинного та аналітичного обліку необоротних активів 4. Організація обліку надходження необоротних активів 5. Організація обліку капітальних інвестицій 6. Організація нарахування і обліку амортизації необоротних активів 7. Організація обліку модернізації та ремонту основних засобів 8. Організація обліку орендних та лізингових операцій 9. Організація обліку вибуття необоротних активів 10. Відображення необоротних активів у звітності.	2	2	12	Опитування, тести, ситуаційні завдання	Знати термінологію, склад довгострокових активів організації та методологію їх аналізу. Порядок документального оформлення операцій пов'язаних з рухом основних засобів та нематеріальних активів
7	Організація обліку та аналізу оборотних активів. 1. Визнання, класифікація та оцінка запасів як основа організації їх обліку 2. Організація первинного обліку руху запасів 3. Організація обліку надходження, зберігання та вибуття запасів 4. Організація синтетичного та аналітичного обліку запасів 5. Основні завдання та нормативна база організації обліку грошових коштів 6. Організація обліку грошових коштів в касі	2	2	12	Усне опитування, тести, ситуаційні завдання	Знати склад, оцінку, критерії визнання запасів, грошових коштів та дебіторської заборгованості. Знати завдання їх обліку та аналізу на підприємстві. Порядок документального оформлення господарських операцій пов'язаних з рухом оборотних активів.

	<p>7. Організація обліку грошових коштів на рахунках в банках</p> <p>8. Визнання, класифікація, оцінка дебіторської заборгованості та завдання її обліку.</p> <p>9. Документування і аналітичний облік дебіторської заборгованості</p> <p>10. Організація обліку дебіторської заборгованості</p> <p>11. Відображення оборотних активів у звітності.</p>					
8	<p>Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.</p> <p>1. Загальні підходи до організації обліку витрат та доходів: принципи та основні завдання.</p> <p>2. Особливості організації обліку витрат виробництва.</p> <p>3. Визнання та класифікація витрат діяльності як об'єктів організації обліку.</p> <p>4. Організація обліку витрат діяльності підприємства.</p> <p>5. Визнання, оцінка та класифікація доходів</p> <p>6. Організація обліку доходів за їх видами</p> <p>7. Організація обліку фінансових результатів.</p> <p>8. Складання звіту про фінансові результати.</p>	2	2	12	Усне опитування тестів, ситуаційні завдання	Знати методологію формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, їх класифікацію та аналіз; ознаки класифікації та критерії оцінки доходів та результатів діяльності, методи їх аналізу.
9	<p>Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком та складання звітності підприємства.</p> <p>1. Мета та елементи наукової організації праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком та складання звітності.</p> <p>2. Порядок формування посадових інструкцій працівників бухгалтерії.</p> <p>3. Концептуальні основи обліку праці облікового апарату.</p>	2	2	12	тести, ситуаційні завдання	Знати основи організації праці персоналу, умови та відповідальність осіб, що займаються бухгалтерським обліком і контролем та аналізом.
10	<p>Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю та аналізу</p> <p>1. Сутність інформаційних технологій облікового процесу та вимоги до них</p> <p>2. Групування інформаційних технологій</p> <p>3. Вимоги до ергономічного забезпечення працівників обліку, контролю та аналізу</p> <p>4. Основи соціального забезпечення працівників обліку, контролю та аналізу</p>	2	-	10	тести, ситуаційні завдання	Знати способи обробки облікової інформації, особливості електронного документообігу та, організації технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю та аналізу

11	Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку та складання звітності підприємства. 1. Організація планування розвитку бухгалтерського обліку, контролю та аналізу 2. Види планів розвитку бухгалтерського обліку, контролю та аналізу 3. Методика організації впровадження окремих облікових, контрольних та аналітичних завдань 4. Ефективність заходів щодо розвитку бухгалтерського обліку, контролю та аналізу 5. Ефективність автоматизації бухгалтерського обліку, контролю та аналізу	2	2	2		Знати основні показники облікової системи, фактори, що впливають на національні облікові системи, напрями гармонізації та стандартизації бухгалтерського обліку.
	Всього по модулю 2	12	10	60		
	Всього: 150 год.	22	18	120		

7 . Перелік питань для підготовки до іспиту

1. Поняття організації бухгалтерського обліку та її завдання
2. Об'єкти, суб'єкти та методи організації бухгалтерського обліку
3. Етапи, елементи та план організації бухгалтерського обліку
4. Облікова політика, її рівні та елементи
5. Наказ про облікову політику, його зміст і використання
6. Характеристика сучасного нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку в Україні
7. Нормативне визначення правил ведення обліку в Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"
8. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку - основні нормативно-правові акти регламентації організації обліку
9. Нормативна база організації документування
10. Нормативне забезпечення форм бухгалтерського обліку в умовах дії П(С)БО
11. Загальна побудова облікового процесу та визначення об'єктів організації облікового процесу
12. Деталізація об'єктів організації облікового процесу: організація облікових номенклатур, організація носіїв облікової і інформації, організація технології облікового процесу
13. Основні завдання, нормативна база організації обліку власного капіталу, його визначення та класифікація
14. Організація обліку формування та змін статутного капіталу
15. Організація обліку інших складових власного капіталу
16. Поняття, основні завдання організації обліку, класифікація, оцінка та нормативне закріплення обліку зобов'язань
17. Організація обліку позик банку та розрахунків з постачальниками та підрядниками
18. Організація обліку розрахунків з оплати праці, за податками, платежами та по страхуванню
19. Основні завдання та нормативна база організації обліку необоротних активів, їх визначення, визнання, оцінка та класифікація
20. Організація первинного та аналітичного обліку необоротних активів
21. Організація обліку надходження та вибуття необоротних активів
22. Організація обліку капітальних інвестицій
23. Організація обліку амортизації необоротних активів
24. Організація обліку модернізації та ремонту основних засобів
25. Організація обліку орендних та лізингових операцій
26. Основні завдання та нормативна база організації обліку запасів
27. Визнання, класифікація та оцінка запасів і організація первинного обліку їх руху

28. Організація аналітичного та синтетичного обліку запасів
29. Основні завдання та нормативна база організації обліку грошових коштів
30. Організація первинного обліку грошових коштів
31. Організація обліку грошових коштів в касі
32. Організація обліку грошових коштів на рахунках в банку
33. Визнання, класифікація, оцінка та основні завдання організації обліку дебіторської заборгованості
34. Документування, аналітичний та синтетичний облік дебіторської заборгованості
35. Організація обліку витрат виробництва
36. Організація обліку витрат діяльності
37. Основні завдання та організація обліку доходів за їх видами
38. Організація обліку фінансових результатів
39. Мета та елементи наукової організації праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем та аналізом.
40. Характеристика елементів наукової організації праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком
41. Види та застосування норм для організації праці облікового персоналу
42. Визначення чисельності (потрібної кількості) облікового і аналітичного персоналу
43. Самоорганізація роботи працівників обліку, контролю та аналізу
44. Організація бухгалтерського діловодства
45. Сутність і групування інформаційних технологій облікового процесу та вимоги до них
46. Ергономічне забезпечення працівників обліку, контролю та аналізу
47. Основи соціального забезпечення працівників обліку, контролю та аналізу
48. Організація планування та види планів розвитку бухгалтерського обліку, контролю та аналізу
49. Методика організації впровадження окремих облікових, контрольних та аналітичних завдань та ефективність заходів щодо розвитку бухгалтерського обліку, контролю та аналізу
50. Ефективність автоматизації бухгалтерського обліку, контролю та аналізу

8. Критерії поточного і підсумкового контролю знань студентів з навчальної дисципліни

Поточний контроль знань студентів

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

- а) систематичність та активність роботи на семінарських (практичних) заняттях;
- б) виконання завдань для самостійного опрацювання;
- в) виконання модульних контрольних.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських та практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські (практичні) заняття; результати виконання і захисту домашніх завдань, експрес-контролю тощо.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; проведення розрахунків; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів фахового спрямування тощо.

При виконанні модульних контрольних завдань оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів), інші завдання.

Поточний контроль		Підсумковий контроль іспит (екзамен)
Модуль 1	Модуль 2	
<p>35 балів, в тому числі:</p> <p>МКР 5 балів</p> <p>Самостійна робота 5 балів</p> <p>Індивідуальна робота 5 балів</p> <p>Наукова діяльність 5 балів</p> <p>Відвідування лекційних занять (при умові 1 нб – 5 балів, коли 2 нб і більше – 0 балів) 5 балів</p> <p>Активність на семінарських та практичних заняттях 10 балів</p>	<p>35 балів, в тому числі:</p> <p>МКР 5 балів</p> <p>Самостійна робота 5 балів</p> <p>Індивідуальна робота 5 балів</p> <p>Ректорський контрольний зріз 5 бал.</p> <p>Відвідування лекційних занять (при умові 1 нб – 5 балів, коли 2 нб і більше – 0 балів) 5 балів</p> <p>Активність на семінарських та практичних заняттях 10 балів</p>	30 балів

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням в традиційну 4-бальну та шкалу за системою ECTS в такому порядку:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	відмінно
82 - 89	B	добре	добре
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	задовільно
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25 травня 1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.
4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.

5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 09.11.1999 №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку.
8. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
9. Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Н.Й. Бухгалтерський облік : у схемах і таблицях : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 340 с.
10. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, – Вена: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
11. Серпенінова Ю. С., Гольцова С. М., Макаренко І. О. Бухгалтерський облік: загальна теорія : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. Суми : Університетська книга, 2015. 336 с.
12. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. 4-те вид., переробл і доповн. Київ : Знання, 2015. 572 с. Додаткова література:
13. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні : навч. посіб. Дніпропетровськ: ТОВ «Баланс – Клуб», 2000. 768 с.
14. Грачова Р.Є. Всі проведення. К. : Галицькі Контракти, 2006. 448 с.
15. Давидюк Т.В., Манойленко О.В., Ломаченко Т.І., Резніченко А.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Харків: Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.
16. Загородній А. Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник: навчальний посібник.– К.: Знання, 2010. 1072 с.
17. Зарудна Н.Я., Кундеус О.М., Яковець Т.А. Облік та нормативноправове забезпечення підприємницької діяльності: навч. посіб. Тернопіль : ТАЙП, 2016. 283 с.
18. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Мельник Р.О. Бухгалтерський облік за національними стандартами : підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2003. 328 с.
19. Карпушенко М. Ю. Організація обліку : навч. посібник (для студентів економічних спеціальностей, які навчаються за спеціальністю «Облік і аудит») / М. Ю. Карпушенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 241с.
20. Кужельний М.В., Левицька С.О. Л Організація обліку: Навч. підручник. - Рівне: НУВГП, 2010.
21. Ткаченко, Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко. - 5-те вид. допов. і перероб. - К.: Алерта, 2011. - 976 с.
22. Фінансовий облік: підр./ Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь та ін. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. -478 с.
23. Чацкіс Ю.Д., Гейер Е.С., Наумчук О.А., Власова І.О. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 564 с.

Періодичні видання: “Податки і бухгалтерський облік”, “Все про бухгалтерський облік”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Галицькі контракти”, “Баланс”, “Дебет-Кредит”, “Інтерактивна бухгалтерія”, «Головбух» та ін.

Internet- сайти

- <http://www.rada.gov.ua> - Верховна Рада України
- <http://www.minfin.gov.ua> - Міністерство фінансів України
- <http://www.customs.gov.ua/> - Державна фіскальна служба України
- <http://www.bank.gov.ua> - Національний банк України
- <http://www.dkrs.gov.ua> - ДФС
- <http://www.nssmc.gov.ua> - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

[http:// www.ukrstat. gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) - Державний комітет статистики України
[http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні
<http://www.nbu.gov.ua>. – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
<http://www.nbu.gov.ua/portal/libukr.html> – Бібліотеки та науково-інформаційні центри України
[http:// www. library. lviv.ua](http://www.library.lviv.ua). – Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника
<http://uk.wikipedia.org> – вільна енциклопедія
www.minfin.gov.ua – сайт Міністерства фінансів України
www.osvita.org.ua – сайт Міністерства освіти і науки України
<http://web/worldbank/org>. – сайт Світового банку